

Að heimta fé af fjalli

*Fjárfestingarreikningar fyrir einstaklinga
og virkjun sparnaðar í Evrópu*

Hafsteinn Hauksson

Aðalhogfræðingur Kviku

Fé á fjalli

Þjóðhagslegur sparnaður
2024, % VLF

Innlán heimilanna
Upphæð

26%

10,000
milljarðar EUR

25%

1,800
milljarðar ISK

VS.

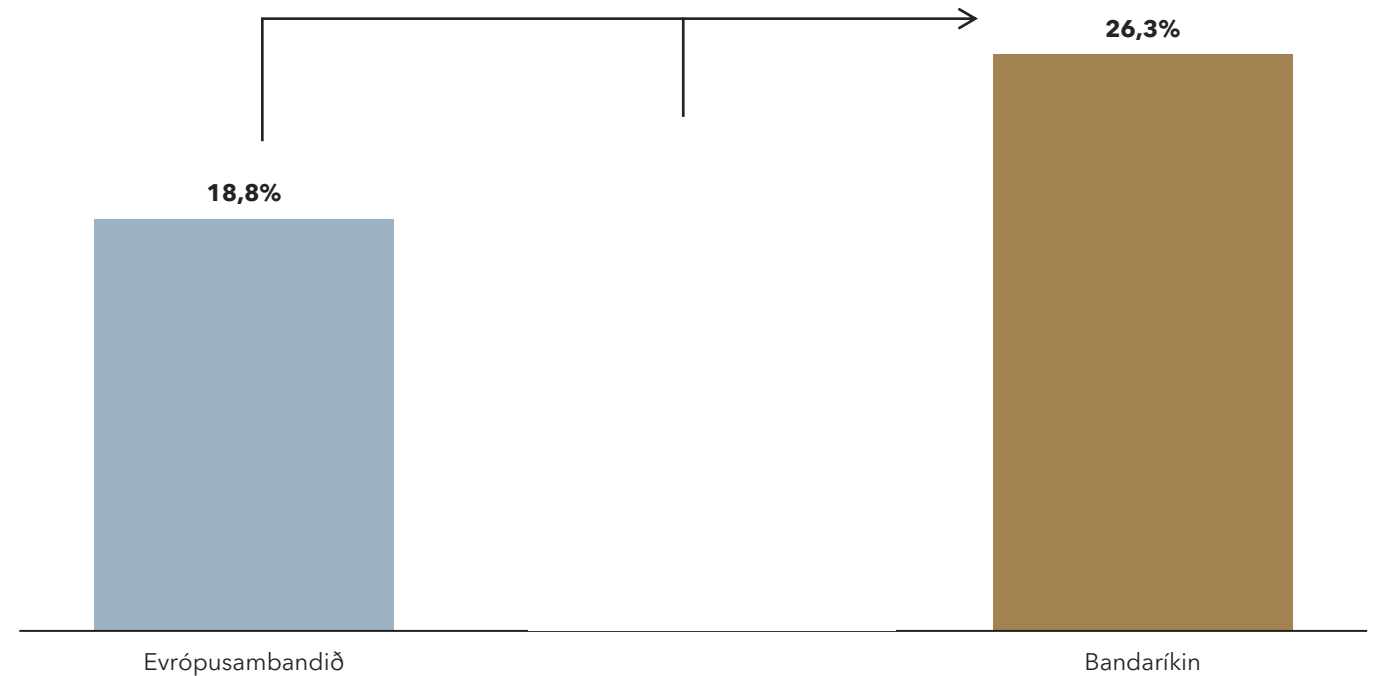

Sparnaðarþversögnin í Evrópu

Draghi-skýrslan, september 2024

Evrópa er eftirbátur Bandaríkjanna þegar kemur að því að fjárfesta í sprotum, nýsköpun, rannsóknum og þróun, og háframleiðnigeirum

Uppsafnaður vöxtur VLF á mann 2010-2024
% breyting í USD á föstu verðlagi 2015

Lífeyriskerfi í fremstu röð – en vantar fleiri dekk undir bílinn

Eignir lífeyrissjóða í OECD ríkjunum

% VLF, árslok 2024

250

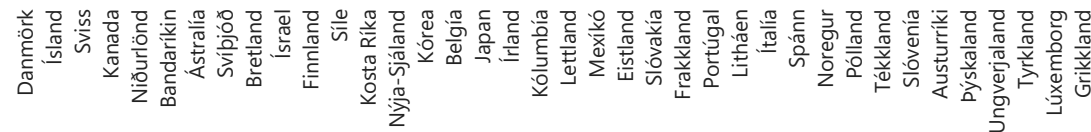
200

150

100

50

0

Heimild: OECD.

Verðbréfamarkaður

Færa má rök fyrir því að sjóðsöfnunarkerfi lífeyrissjóða hafi verið mikilvægur þáttur í uppbyggingu innlends verðbréfamarkaðar.

Stærð lífeyrissjóða á verðbréfamarkaði getur hins vegar verið vandamál og hegðun þeirra kann að hafa veruleg áhrif á verðmyndun á verðbréfamarkaði. Því er jákvætt út frá sjónarhóli fjármálastöðugleika að fleiri aðilar komi að markaðnum, svo sem fyrirtæki, einstaklingar og erlendir aðilar, og að lífeyrissjóðir hafi nægt svigrúm til fjárfestingar erlendis.

Evrópa: Aukin þátttaka almennings er auðtíndur ávöxtur

NEWS ARTICLE | 30 September 2025 | Directorate-General for Taxation and Customs Union | 4 min read

Making Europe's savings work: Better investment opportunities for European citizens to strengthen the European economy

To address this, the package includes a blueprint on **Savings and Investment Accounts (SIAs)**, in the form of a Commission Recommendation to Member States.

SIAs are comparable to special bank accounts, offered by financial institutions and services providers, such as banks, which allow citizens (retail investors) to invest in capital markets instruments. These accounts often come with tax incentives and simplified tax procedures, making them an attractive option for citizens.

Savings and Investment Accounts (SIAs) could foster a stronger investment culture among EU citizens and have the potential to transform how Europeans engage with investment and capital markets. The European Commission aims to foster a stronger investment culture in the EU. The SIAs can enable citizens to achieve higher returns on their savings, helping them to prepare better for major life objectives, such as buying a home, funding their children's higher education or planning for retirement- all while maintaining full control over which financial products or economic sectors they choose to invest in.

By moving some of their savings into productive investments, citizens can also facilitate the financing of businesses, thereby driving economic growth and job creation across Europe, in line with the Savings and Investments Union objectives.

Fjárfestingarreikningar til að virkja almenna fjárfesta

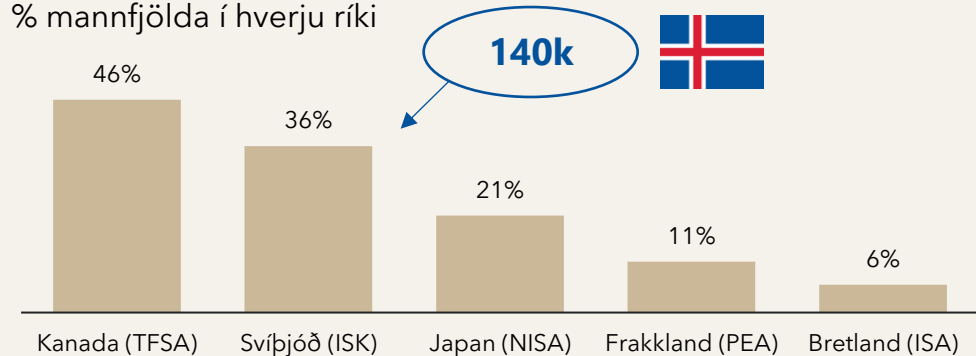
Fjárfestingarreikningar fyrir einstaklinga		
Land	Reikningur	Ár
Frakkland	PEA	1992
Bretland	ISA	1999
Kanada	TFSA	2009
Ungverjaland	TBSZ	2010
Eistland	Investeerimiskonto	2011
Svíþjóð	ISK	2012
Japan	NISA	2014
S-Afríka	ISA	2015
Slóvakía	DIS	2016
Kórea	ISA	2016
Noregur	ASK	2017
Ítalía	PIR	2017
Lettland	leguldījumu Konts	2018
Danmörk	ASK	2019
Finnland	OST	2020
Litháen	Investicinė Sąskaita	2025
Slóvenía	INR	2025
Pólland	OKI	2026

Heimild: Framkvæmdastjórn Evrópusambandsins.

Best heppnuðu fjárfestingarreikningarnir

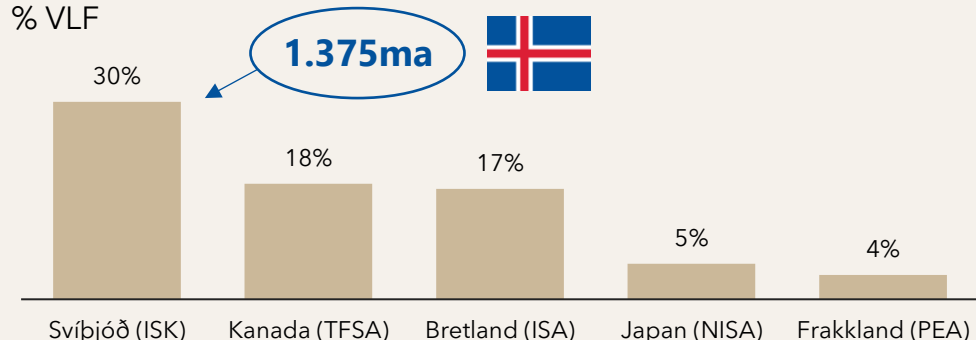
Fjöldi fjárfestingarreikninga

% mannfjölda í hverju ríki

Eignir á fjárfestingarreikningum

% VLF

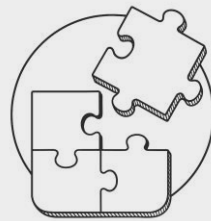

Leiðarljós við útfærslu: Við vitum hvað virkar

Skattalegt hagræði

- › **Skattfrelsi** – fjármagnstekjur af höfuðstól reikninganna bera ekki skatt
- › **Flöt/lág skattprósenta** – sem leggst á fjármagnstekjur eða eignir umfram frítekjumark
- › **Skattfrestun** – skattgreiðslum frestað þar til fé er tekið út af reikningum
- › **Frádráttarbærni** – innlegg frádráttarbær öðrum skattskyldum tekjum

Sveigjanleiki

- › **Rúmar fjárfestingarheimildir**, t.d. með kaupum á rafrænt skráðum verðbréfum og hlutdeildarskírteinum verðbréfasjóða
- › **Enginn binditími**
- › **Engin lágmarksfjárhæð**
- › **Engar takmarkanir á heildarfjárhæð reikninga**
- › **Engar takmarkanir á fjölda reikninga**
- › **Fjöldi aðila með heimild til umsýslu**

Einfaldleiki

- › Einfalt að opna og sýsla með reikninginn
- › Stafrænt viðmót
- › Skattalega hagræðið sé auðskilið
- › Umsýsluaðili sér um útreikning og uppgjör skatta
- › Hófleg og einföld gjaldskrá
- › Einfalt að færa eignir á milli umsýsluaðila

Leiðarljós við útfærslu: Við vitum hvað virkar

Auðveldara aðgengi
Stoð 1

Fjárfestingarreikningar

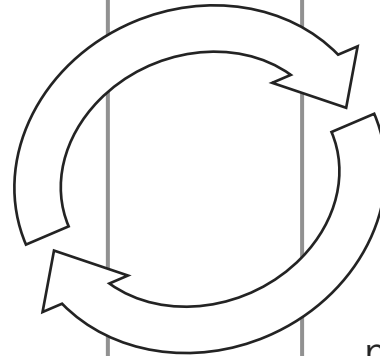
Skattalegt hagræði

Sveigjanleiki

Einfaldleiki

Aukin þekking
Stoð 2

Ræktun hluthafamenningar

Fjárfestingarreikningar geta eftl hluthafamenningu (kynningarátak + jafningjasamtöl)

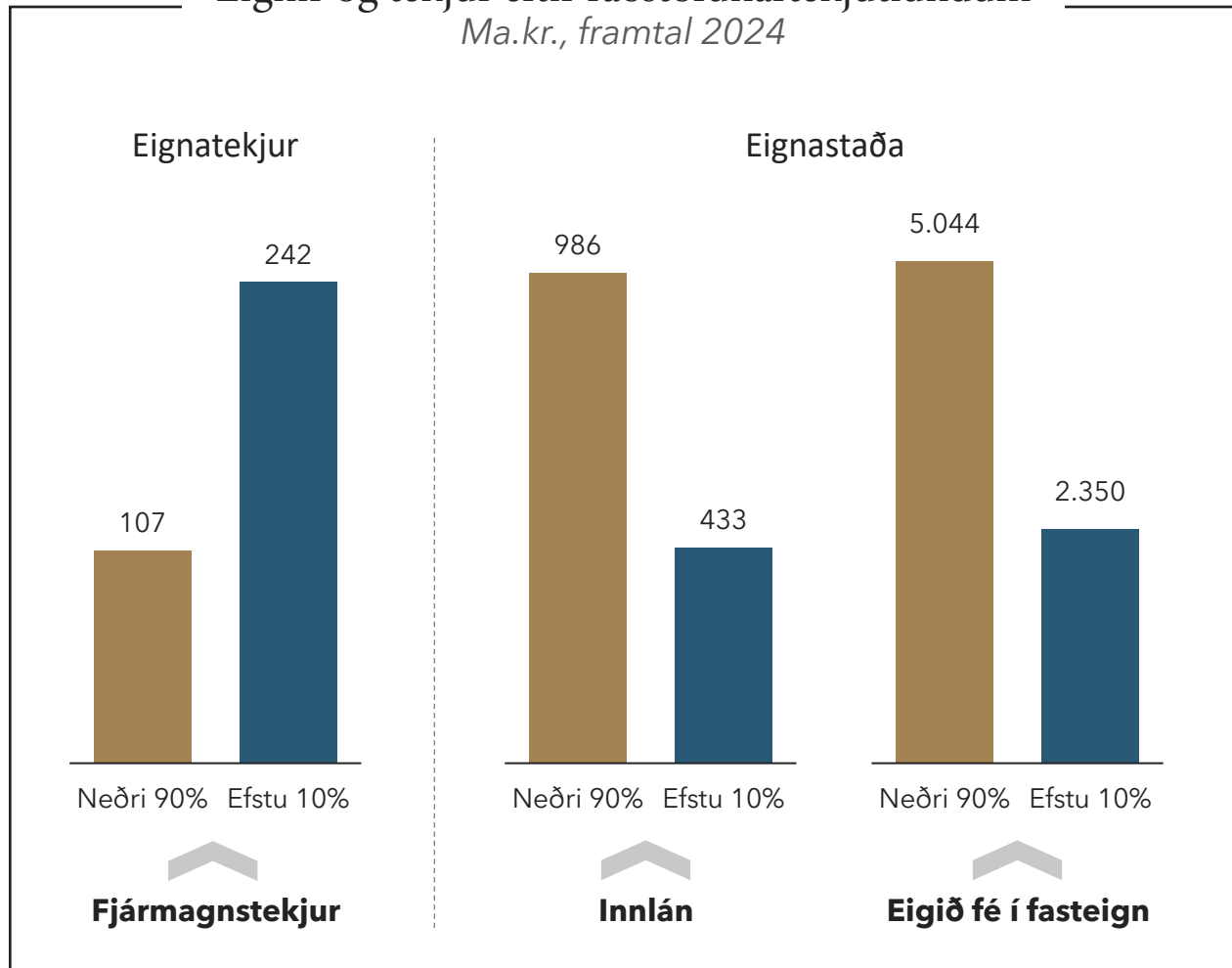
Aukið fjármálalæsi sem styður við sjálfstraust einstaklinga til fjárfestingarákvarðana

Svona lækkum við þröskuldinn inn á hlutabréfamarkað

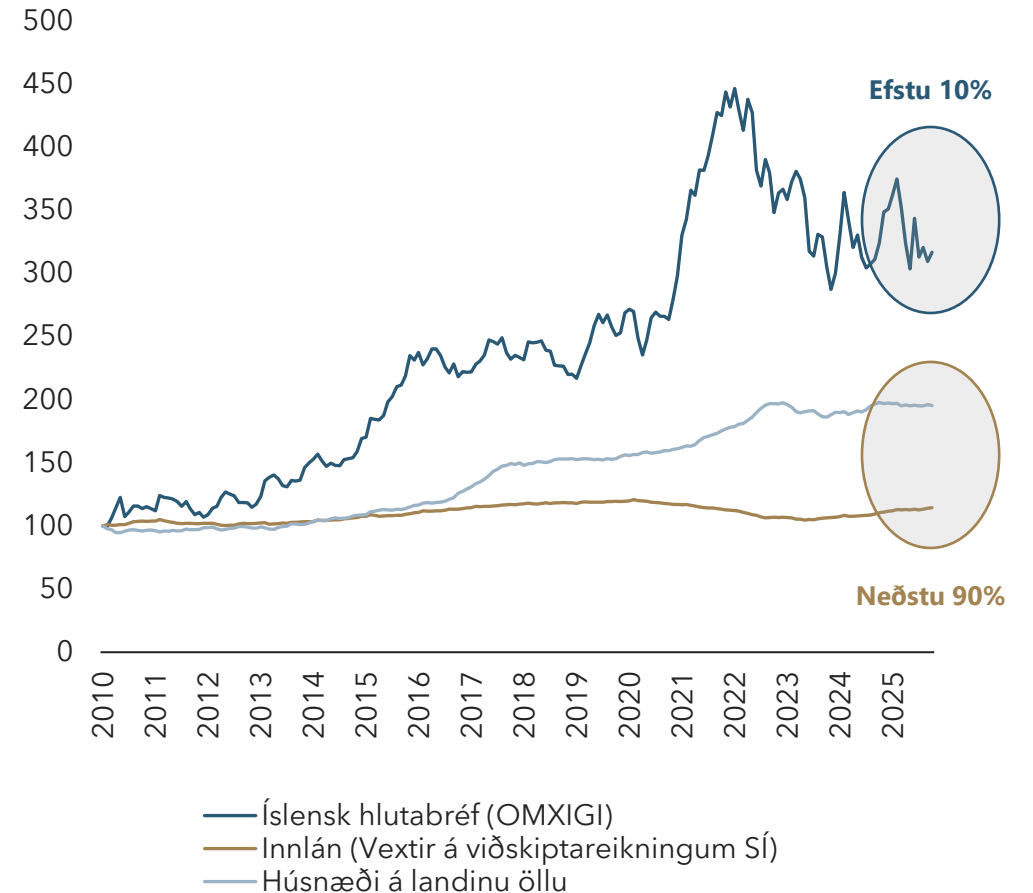

Einnig í þágu jafnaðar: Tekjulægri heimili njóta góðs af

Eignir og tekjur eftir ráðstöfunartekjutíundum
Ma.kr., framtal 2024

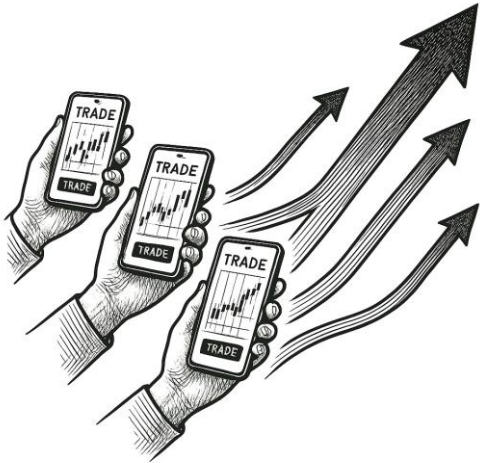

Uppsöfnuð raunávöxtun ólíkra eignaflokka
Vísitölur, 2010=100, á föstu verðlagi

Að heimta fé af fjalli

Lært af þeim bestu

Einfaldir fjárfestingarreikningar
+
Sterk hluthafamenning

Aukin þátttaka almennings á
hlutabréfamarkaði

Ávinningur

Styður við miðlun fjármagns og
auðveldar nýskráningar

Aukið framboð
fjármagns í framleiðna
fjárfestingu

Eykur fjölbreytni í hópi
markaðsaðila

Aukinn seljanleiki og
skilvirkni í verðlagningu
og ráðstöfun fjármagns

Lækkar þröskuldinn fyrir
tekjulægri heimili að ávaxta
sparnað og eignast hlut í
atvinnulífinu

Aukinn jöfnuður og
samheldni

